

V2 Aantallen en verspreiding pleisterende watervogels Wz

Titel/naam meet/monitorprogramma

Monitoring aantallen en verspreiding van pleisterende wad- en watervogels in Waddenzee en Noordzeestrand.

Naam aansturende organisatie (+ beheer metadata)

Sovon.

Datum voltooiing, volgende herziening

Lopend onderzoek.

Samenvatting (korte beschrijving van de inhoud van de dataset)

Databank met aantallen watervogels per telgebied per telling (maandelijks, deels d.m.v. inputing).

Doel waarvoor data worden verzameld

Het volgen van aantalsontwikkelingen van watervogels in het kader van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), Joint Monitoring Project (TMAP), MWTL programma van RWS en de Water Flow census van Wetlands International (Ramsar Conventie) door middel van integrale tellingen tijdens hoogwater. Sinds 1997/98 worden ook enkele soorten roofvogels en zangvogels meegenomen.

Naam uitvoerende dienst/organisatie (verzamenen data)

Sovon, Menno Hornman, 024-7410461/ 024-7410410.

Eigenaar gegevens: lokale vogelwerkgroepen, individuele waarnemers, Sovon.

Beheerder gegevens: Sovon.

Rol contactpersoon (beschrijving op welke wijze de perso(o)n(en) betrokken is/zijn bij de data)

Coördinator, beheerder gegevens, verwerker gegevens, verzorgen publicaties, contactpersoon naar gebruikers.

Geografisch gebied

Waddenzee, stranden waddeneilanden.

Gebruiksbeperkingen (waarvoor zijn de data niet geschikt)

Jaarlijks 5 integrale tellingen (hele Waddengebied): uitspraken over variaties binnen het jaar zijn mogelijk via inputing op basis van steekproef van jaarrond getelde gebieden (zie V3) en het jaarlijks variëren van één van de integrale telmaanden (4 vaste maanden (september, november, januari, mei) en een variabele).

Overige beperkingen in gebruik

Integrale overzichten van de resultaten van de tellingen verschijnen in de vorm van rapporten en op www.sovon.nl/nl/gebieden. Over gebruik van detailgegevens contact opnemen met Sovon Vogelonderzoek Nederland. Deel van de dataset is eigendom van derden.

Thema's (b.v. diversiteit, verspreiding, trends, reproductiesucces)

Biodiversiteit; vogels; aantallen; trends; verspreiding fenologie

Temporele dekking

Vanaf 1975. Aantallen vogels per telgebied, per datum.

Volledigheid

Integrale telling van alle hoogwatervluchtplaatsen in het Waddengebied. Verder uit de kust op het open water van de Waddenzee verblijvende vogels worden vanaf het land niet meegeteld (zie Schekkerman et al. 2016 voor een indicatie van de dekking); deze worden gevolgd met V13 en V4.

Nauwkeurigheid

Telgebieden hebben grootte van 100-1000 ha. Bij het tellen/schatten van grotere groepen vogels treedt een aanzienlijke toevallige telfout op, maar deze middelt uit bij optelling van aantallen in verschillende groepen. Voor de meeste soorten ligt de relatieve standaardfout van het waddenzee-totaal in de grootteorde van 5-15% (Rappoldt et al. 1985).

Algemene beschrijving van herkomst

Resultaat van watervogeltellingen in het kader van het NEM.

Inwinningsmethode

Integrale tellingen binnen deelgebieden, vanaf de grond met kijkers en telescopen, tijdens hoogwater. Vrijwilligers/Professioneel.

Beschrijving uitgevoerde bewerkingen

Berekening van trends en seizoensgemiddelden door middel van imputing met behulp van meer frequente tellingen (maandelijks, 2-wekelijks) in deelgebieden (Zie V3). Bewerking tot stippenkaarten (verspreidingskaarten).

Meetvariabelen

Datum, gebied, aantal (incl. eventuele nultelling), soort, aanvullende informatie over nauwkeurigheid/volledigheid.

Meetmethodiek

Simultaantelling van vogels op hoogwatervluchtplaatsen in de maanden januari, mei, september, november en één wisselende maand per jaar.

Soort dataset (opslagmedium)

PostgreSQL, Paradox.

Verplichting vanuit (Europese) richtlijn

VR	HR	KRW	TMAP	OSPAR
Y++	Y+	N	Y	N

Kosten op jaarbasis

Geen gegevens. Kosten zijn onderdeel van kosten voor Meetnet Watervogels SOVON/CBS, omvatten aansturing tellingen, databeheer en rapportage door professionals, en reisvergoeding voor tellers. Per integrale telling zijn 125-150 vrijwilligers op pad, een kosteloze inzet van ruim 600 mensdagen per jaar.

Soortenoverzicht (soorten waarvoor het meetprogramma (statistisch) betrouwbare gegevens oplevert)

Alle relevante soorten van Annex 1 VR; alle vogelsoorten waarvoor de betrokken Natura2000 gebieden zijn aangewezen.

Habitats (waarvoor het betreffende meetnet gegevens oplevert)

1110 (Noordzeestrand), 1130, 1140.

Referenties

Ens, B.J., van Winden, E.A.J., van Turnhout, C.A.M., van Roomen, M.W.J., Smit, C.J. & Jansen, J.M. 2009. Aantalsontwikkeling van wadvogels in de Nederlandse Waddenzee in 1990-2008; verschillen tussen Oost en West. *Limosa* 82: 100-112.

Hornman M., Hustings F., Koffijberg K., van Winden E, van Els P., van Kleunen A., Sovon Ganzen- en Zwanenwerkgroep & Soldaat L. 2019. Watervogels in Nederland in 2016/2017. Sovon rapport 2019/01, RWS-rapport BM 19.01. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Hornman, M., van Roomen, M., Hustings, F., Koffijberg, K., van Winden, E. & Soldaat, L. 2012. Populatietrends van overwinterende en doortrekkende watervogels in Nederland in 1975-2010. *Limosa* 85: 97-116.

Kleefstra R., Hornman M., Bregnballe T., Frikke J., Günther K., Hälterlein B., Körber P., Ludwig J., Scheiffarth G. (2019) Trends of Migratory and Wintering Waterbirds in the Wadden Sea 1987/1988 - 2016/2017. Wadden Sea Ecosystem No. 39. Common Wadden Sea Secretariat, Joint Monitoring Group of Migratory Birds in the Wadden Sea, Wilhelmshaven, Germany

Rappoldt C., Kersten M. & Smit C. 1985. Errors in large-scale shorebird counts. *Ardea* 73: 13-24.

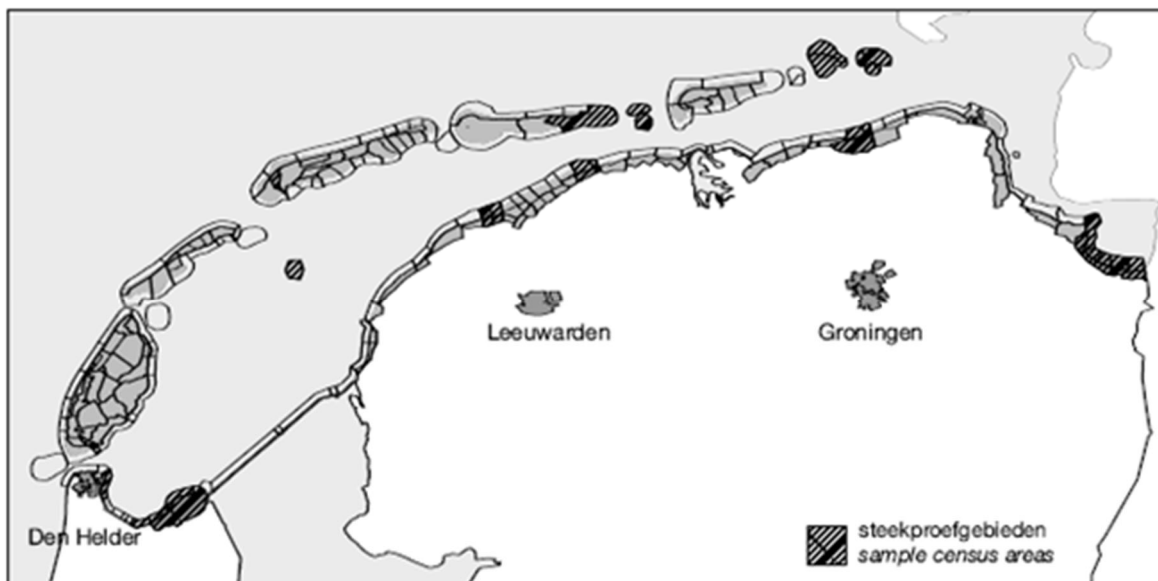
Schekkerman, H., de Boer, P., Deuzeman, S., Postma, J., van Winden, E., Kampichler, C., van Roomen, M. & de Waddenunit 2015. Overwinterende watervogels op het diepere water van de Waddenzee: een ruwe aantalsschatting. *Limosa* 88: 136-144.

Soldaat, L., Visser, H., van Roomen, M. et al. 2007. Smoothing and trend detection in waterbird monitoring data using structural time-series analysis and the Kalman filter *J. Ornithol.* 148: 351-357. doi:10.1007/s10336-007-0176-7

Van Roomen, M., van Turnhout, C., Koks, B., Goedhart, P., Leopold, M. & Smit, C. 2005. Trends van benthivore watervogels in de Nederlandse Waddenzee 1975-2002: grote verschillen tussen schelpdiereneters en wormeneters. *Limosa* 78: 21-38.

<https://www.sovon.nl/nl/watervogels>

<https://www.sovon.nl/nl/content/midwintertelling>

Telgebieden en deelgebieden die in het waddengebied worden onderscheiden bij Sovon watervogeltellingen.